SINITAIVAS

NR 02/2025

ITÄVALLAN SUOMALAISEN EVANKELIS-LUTERILAISEN SEURAKUNNAN LEHTI

LEHDESSÄ MUKANA WIENIN SUOMI-YHTEISÖJÄ

SINITAIVAS
SYYSKUU-MARRASKUU 2025

IMPRESSUM
Itävallan suomalaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan julkaisu. Lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa.

TOIMITUS
Päätoimittaja: Ella-Maria Boba
Taitto ja ulkoasu: Meri Hakaoja

JAKELU
Lehti jaetaan Itävallan suomalaisen seurakunnan jakelulistan mukaan. Listalle voivat antaa nimensä ja osoitteensa kaikki yhteisestä suomalaisesta toiminnasta kiinnostuneet.

Seuraava numero ilmestyy viikolla 48.
Jutut ja ilmoitukset toimitukseen viimeistään 02.11.2025 mennessä.

YHTEYSTIEDOT
Ella-Maria Boba
Gentzgasse 10 / Altes Haus, 1180 Wien
puh: + 43 699 188 778 19
s-posti: finn.gemeinde@evang.at,
ella-maria.boba@evang.at
kotisivut: www.finngemeinde.at

KUVAT
Kansi: Envato Elements
Takakansi: Envato Elements

Tykkää meistä facebookissa!
Ryhmän nimi „Itävallan suomalainen evankelis-luterilainen seurakunta“

Iloitsemme kovasti lahjoituksista!

Sinitaivas ja seurakunta
Erste Bank
IBAN: AT83 2011 1287 2259 0100
BIC: GIBAATWWXXX

PRINTED BY:
WirmachenDruck.de
Sie sparen, wir drucken!

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Kuraattorin kynästä	4
Leivokset ja kakut saksaksi	4
Itävallan suomalainen seurakunta 20 vuotta ja vähän enemmän – tie kiinnostuneiden yhteisöstä viralliseksi seurakunnaksi	6
Kirjallisuuspiiriläisten lukusuosituksia	9
Ajankohtaista seurakunnassa	11
Seurakunnassa ja Suomi-yhteisöissä tapahtuu	12
Nikean uskontunnustus 1700 vuotta	14
Kesän rippikoululaisten kokemuksia ja ajatuksia leiristä	16
Ilmoittautuminen rippikouluun 2026	18
Terveisiä Wienin Suomi-koululta	19

Kanssasi maailmalla -seminaarin ryhmäkuva.

Pääkirjoitus

Juhlavuosi 2025

Vietin elokuussa mieheni kanssa 17. hääpäiväämme. Meille on vuosien saatossa syntynyt hääpäivämme ympärille tapa, että vuorovuosina aina toinen keksii toiselle tälle päivälle yllätykseksi jotain ohjelmaa. Sen ei tarvitse olla välttämättä edes mitään kovin ihmeellistä, vaan pääpaino on siinä, että tehdään jotain yhdessä. Vaikka kyse on pienestä juhlan aiheesta arjen keskellä, niin on tuntunut hyvältä vuosi vuodelta ikään kuin sanoa itselleen ja yhteisesti: ”Hei, näin pitkälle olemme jo päässeet kaikista vaikeuksistakin huolimatta!”

Itävallan suomalainen seurakunta 20 vuotta, Suomen Merimieskirkko 150 vuotta, Nikean uskontunnustus 1700 vuotta – muun muassa näitä juhlavuosia vietetään vuonna 2025 kirkkomme piirissä. Vaikka ajalliset mittasuhteet ovat näiden kolmen juhlinnan kohteena olevien kesken aivan eri luokkaa, liittyvät ne kaikki osaltaan kuitenkin kirkkomme yhteiseen historiaan ja myös toisiinsa. Itävallan suomalainen seurakunta on nimittäin nykyään osa Suomen Merimieskirkon verkostoa, kun Merimieskirkko alkoi vuoden 2025 alussa vastata Suomen pääsä koko kirkon ulkosuomalaistyöstä. Osana oman juhlavuotensa toimintaa Merimieskirkko kutsui kaikki omat työntekijänsä kotimaasta ja ulkomailta toukokuussa yhteen meidän kirkollisen ulkosuomalaistyön tekijöiden kanssa. Tätä Kanssasi maailmalla -seminaaria vietettiin Turun kristillisellä opistolla 19.–21. toukokuuta. Seminaari oli historiallinen, sillä uuden verkoston jäsenet kohtasivat toisensa ensimmäistä kertaa. Mukana oli pappeja aina Kanadasta ja Australiasta asti. Vaikka osallistujien ja edustamiemme seurakuntien taustalla onkin monenlaisia historioita ja perinteitä, on meillä myös tehtävä, joka yhdistää: ulkosuomalaisen hengellisen hyvinvoinnin hoitaminen.

Samankaltaista globaaliutta ja antoisaa kulttuuridepattia koettiin varmasti vuonna 325 Nikeassa, jonne kutsuttiin koolle kaikki kirkolliset johtajat Rooman valtakunnan alueelta, joka tuolloin käsitti koko Välimeren alueen aina Britanniasta Egyptiin asti, ratkomaan varhaisen kristillisen kirkon erimielisyyksiä ja sopimaan organisaation toimintaan liittyvistä asioista. Tämän kirkolliskokouksen tärkeimmästä tuloksesta, Nikean uskontunnustuksesta, voit lukea lehtemme sivulta 14 ja 15.

KUVA: Tatiana Weber

Tässä Sinitaivaassa saat myös lukea seurakunnan alkutaipaleesta 1980-luvulta, Itävallan suomalaisen seurakunnan virallistamisesta vuonna 2005 ja siitä, mihin olemme tulleet. Kun kesäkuukausina tutkin seurakunnan arkistoja, saatoin vain ihmetellä, mitä kaikkea näihin vuosiin on mahtunutkaan, ja todeta – samalla tavoin kuin miehelleni – ajatella, kaikista menneisyyden kompastuskivistä huolimatta, näin pitkälle olemme päässeet!

Juhla- ja muistopäivät sekä juhlavuodet tarjoavat tilaisuuden kokea ja jakaa iloa, onnistumisia ja saavutuksia toistemme kanssa. Samalla ne auttavat meitä pysähtymään ja arvostamaan asioita. Kun yhdessä muistelemme hyviä hetkiä, ja joskus myös niitä kipeitäkin tilanteita, avaamme samalla oven kiitollisuudelle ja sovulle, ja itse juhlasta syntyy uutta hyvää muisteltavaa.

Seurakunnan 20-vuotisjuhla ei ole vain seurakunnan jäsenten juhla, vaan koko Itävallan suomalaisyhteisömme juhla, jonne myös sinä olet lämpimästi tervetullut.

Ella-Maria Boba

P.S. Juhlaan kuuluu olennaisena osana kakku. Kirkkoraatilaisemme, kääntäjä Katja Jääskeläinen, on koonnut tähän lehteen hyödyllisen artikkelin siitä, miten eri leivonnaiset kääntyvät saksan kielelle.

Kuraattorin kynästä

Hei seurakuntalaiset,

tätä kirjoittaessani ollaan heinäkuun loppupuolella. Monien kesään on varmaankin kuulunut matka Suomeen, minulla se on edessä elokuussa. Tämä heinäkuu on Suomessa tuntunut olevan säiden puolesta aivan uskomaton, lämpöä on riittänyt, kun taas ainakin täällä Grazissa on välillä ollut kovinkin sateista ja viileämpääkin. Seuraan eräiden suomalaisen paikkakuntien säätiloja, ja muutaman kerran jopa Lapin lämpötilat ovat olleet Grazin lämpötilojen yläpuolella. Tietysti on mukavampaa, kun kesä on aurinkoinen ja lämmin, mutta myös sadetta tarvitaan välillä. Ja kuten vanha kollegani sanoi: ”Sää on vain pukeutumiskysymys.”

Kävelin eilen, hakiessani leipää leipomosta, erään vaatekaupan läpi, jossa myyjä kertoi laittavansa esille syksyn muotia. On uskomatonta, kuinka nopeasti aika tuntuu kuluvan. Kohta alkaa elokuu ja jouluun on enää viisi kuukautta. Sitä ennen on kuitenkin seurakunnassamme tärkeä tapahtuma: 12.10.2025 viettää seurakuntamme 20-vuotisjuhlaansa. Tapahtumaa juhlistetaan juhlajumalanpalveluksella klo 15 tutussa ruotsalaisessa kirkossa, jonka jälkeen on juhlavastaanotto seurakunnan omissa tiloissa. Sitä seuraavalla viikolla tiistai-iltana on tilaisuus muistella seurakunnan taivalta ja tapahtumia aina 80-luvulta tähän päivään asti. Merkitkäähän nämä tapahtumat jo nyt kalentereihinne!

Elise Sippola-Puster

Leivokset ja kakut saksaksi

Herkkujen maailma tuottaa usein käännöspulmia, koska eri sanat kattavat osaksi eri tuotteet. Yleisimmät termit näille leivonnaisille ovat *Kuchen* ja *Torte*, mutta niiden merkitysten laajuus eroaa hieman suomen kielessä käytetyistä termeistä.

Saksan kielessä *Kuchen* tarkoittaa yleensä yksinkertaisempia, usein uunissa paistettavia kakkuja ja piirakoita. Esimerkiksi *Apfelkuchen* (omenakakku) ja tiikerikakkua vastaava *Marmorkuchen* kuuluvat tähän kategoriaan. Kuchen voi olla kuivakakkumainen tai mehevä, mutta se ei yleensä sisällä monikerroksisia täytteitä tai koristelua.

Sen sijaan *Torte* tarkoittaa kerroksellista ja täyteläisempää kakkua, jossa käytetään esimerkiksi kermaa, suklaata ja hedelmiä. Tunnettuja esimerkkejä ovat kuuluisa suklaakakku *Sachertorte* ja kirsikkaa sisältävä kermakakku *Schwarzwälder Kirschtorte*. Tortet ovat yleensä juhlavampia ja koristeellisempia kuin Kuchenit. Täten siis syntymäpäivien täytekakku on Torte, ja vaikkapa suomalaisen jouluisen kahvipöydän klassikko taatelikakku olisi *Dattelkuchen*.

Hankalampaa on silloin, kun kyseessä on pienempi leivonnainen. Kuchen- tai Torte-pala kun edellyttää yleensä sitä, että se on selvästi leikattu jostain isommasta.

Leivos voi olla Torte, jos se on siis täytekakkupala. Yksittäin myytävistä paloista käytetään kuitenkin yleisemmin nimitystä *Schnitte*. Schnitte ja Torte voivat koostumukseltaan olla samanlaisia – molemmissa on useampi kerros ja yleensä kermavaahtoa. Schnitte-sanan käyttö tuo tällöin painavammin esiin, että kyseessä on yhden hengen annos – Schnitten ”emokakkua” ei tuoda

pöytään, toisin kuin Torte. Schnittet ovat tyypillisesti myös suorakaiteen muotoisia, ei kolmiomaisia, kuten Torten palat. Toisin kuin Tortet, Schnittet voivat olla myös ilman kermaa. Sen vuoksi Schnitte on hyvä yleisnimitys suomalaisille beben ja aleksanterinleivosten tapaisille luomuksille.

Jos kyseessä on erityisen juhlava leivos, jonka koristelussa on nähty enemmän vaivaa ja joka muodostaa ikään kuin oman kokonaisuutensa, kyseessä on *Törtchen*. Sana tarkoittaa sananmukaisesti pikkutorttua, eli se on ikään kuin Torte pienoiskoossa. Sen vuoksi Törtchen on sopiva käännös esimerkiksi Runebergin tortulle.

Leivonnaisiin kuuluvat luonnollisesti myös käsin syötävät tekeleet. Pullien tapaiset ”kuivat” luomukset, jotka tulevat kahvipöytään kutakuinkin samannäköisinä kuin mitä ne ovat olleet uunissa, ovat *Gebäck*. Gebäck voi olla myös suolainen, pääasiana siinä on, että se ei alun perinkään ole ollut osa mitään isompaa kokonaisuutta. Tämä on ero Schnitteen, jonka nimikin on johdettu leikata-verbistä: Schnittet ovat tyypillisesti leikattu pellillä paistetusta isosta kakusta.

Gebäck-leivonnaisia voidaan tarkentaa etuliitteellä. Lehtitaikinasta tehty leivonnainen on *Plundergebäck*, ja se käy myös suomalaisen viinerin vastineeksi. Periaatteessa Plundergebäckin taikina on hiivataikinaa, mutta tässä ei olla kovin ortodoksisia: esimerkiksi kokousten kahvileivät kulkevat usein juuri Plundergebäck-nimellä.

Sanastossa on luonnollisesti paljon maantieteellistä vaihtelua, kuten myös itse herkuissa. Eteläisellä kielialueella, erityisesti Itävallassa, hiiva on *Germ* eikä *Hefe*, joten hiivataikinaleivonnainen on *Germteiggebäck* eikä *Hefeteiggebäck*. Edellä mainittuja sanoja näkee usein myös suomalaisen pullan käännöksenä, ja mikäpä siinä, ihan oikein ne ovat. Jos halutaan korostaa pullan skandinaavista luonnetta, trendikahviloissa näkee joskus käytettävän myös ihan suomenkielistä *Pullaa* tai ruotsinkielistä *Bulle*a. Entä korvapuusti? Saksalaisella kielialueella tunnetaan hyvin samanlaiselta näyttävä *Zimtschnecke* eli sananmukaisesti kanelietana. Sen vuoksi yleisin käännös tuntuukin olevan selittävä *Finnische Zimtschnecke*. Ja kunnon hifistelijät voivat sanoa myös *das Korvapuusti*.

Kuva: Envato Elements

Sitten ovat vielä piirakat. Suomalainen piirakka voi olla makea tai suolainen. Saksassa ei ole samalla tavalla molemmat kattavaa sanaa. Suolaisista piirakoista käytetään ranskasta lainattua yleisnimitystä *Quiche*, ja jos täyte tiedetään, voidaan sanoa myös Kuchen. Siten esimerkiksi kasvispiirakka on *Gemüsekuchen*. Makealle piirakalle on ominaista, että se koostuu puoliksi taikinapohjasta ja puoliksi täytteestä ja nämä ovat kerroksittain, toisin kuin (kuiva)kakussa. Makeassa piirakassa ei kuitenkaan ole kermavaahtoa, joten se ei saksaksi yleensä ole Torte, vaan Kuchen. Yksittäisinä leivottuja piirakoita, joita suomessa voidaan kutsua myös piiraiksi, saksan natiivipuhujat kutsuvat yleensä nimellä *Tasche* eli tasku. Suomalaisten karjalanpiirakan ja lihapiirakan vastineiksi ovat vakiintuneet nimitykset *Karelische Pirogge* ja *Fleischpirogge*, joissa *Pirogge* on slaavilaisista kielistä lainattu sana. Se ei kuitenkaan ole paras mahdollinen vastine kaikille piirakoille, sillä ensinnäkään sana ei ole kovin tunnettu ja toiseksi itäeurooppalaisen keittiö Pirogget ovat pikemminkin raviolin tapaisia taikinanyyttejä.

Katja Jääskeläinen

Itävallan suomalainen seurakunta 20-vuotta ja vähän enemmän – tie kiinnostuneiden yhteisöstä viralliseksi seurakunnaksi

Suomenkielisiä jumalanpalveluksia on Wienissä järjestetty vuoden 1978 joulukuusta alkaen. Jumalanpalvelustoiminta käynnistyi 1970-luvulla Wieniin saapuneen suomalaisen teologin, Lea Peikerin, toimesta, kun hän vuonna 1978 sai Itävallan luterilaiselta kirkolta pappisvihkimyksen. Pian Peikerin, joka toimi päätyönään sairaalapastorina, ajatuksissa alkoi kasvaa visio suomalaisen seurakunnan perustamisesta Itävaltaan. Hän sai koottua noin 20 hengen kiinnostuneiden porukan, joka otti tavoitteekseen alkaa organisoida seurakunnan toimintaa. Jo vuoden 1980 lokakuussa järjestettiin suomalaisten kokoontuminen, jossa oli 40 osallistujaa, ja jonka seurauksena syntyi ”Finnische-Evangelische Kirchengemeinde in Österreich”. Se ei ollut virallinen seurakunta, sillä paikallinen luterilainen kirkko ei vielä tässä vaiheessa tukenut vieraskielisten seurakuntien perustamista, eikä sillä myöskään ollut julkisoikeudellisen yhteisön asemaa. Seurakuntayhteisö alkoi kuitenkin jo vuodesta 1979 saamaan vuosittaista taloudellista tukea Suomen evankelis-luterilaiselta kirkolta. Myös raportointi Suomeen alkoi samaan aikaan.

”Suomalaisen seurakunnan” toimintasuunnitelmaan kuului kaksi jumalanpalvelusta vuodessa, kotikäynnit, raamattupiiri (toiminut vuodesta 1976), pyhäkoulu, kuoro sekä suomenkielisten kirkollisten toimitusten tarjoaminen. Kiinnostuneiden porukasta valittiin myös jonkinlainen kirkkoraati. Peikerin vapaaehtoisesti työnsä ohella tarjoamalle suomenkieliselle toiminnalle ja jumalanpalveluksille oli selvästi kysyntää Wienissä asuvien suomalaisten keskuudessa. Esimerkiksi adventin ja itsenäisyyden jumalanpalveluksessa vuonna 1980 kerrotaan olleen 300 osallistujaa! Useissa raporteissaan Suomeen Lea Peiker korostaakin neuvottelujen tarpeellisuutta ja sitä, että suomalaisten parissa tehtävää työtä ei voi jättää vapaaehtoistyöksi, jota pappi muun työnsä ohella suorittaa. Lean kokemuksen mukaan oli aikoja, jolloin suomalaistyö vei enemmän aikaa kuin oma palkkatyö.

Jumalanpalveluksia vietettiin 80-luvulla milloin missäkin, mm. Dorotheegassen, Lindengassen ja Börnergassen evankelisissa kirkoissa. Vähitellen alkoi syntyä myös ajatus suomalaisen seurakunnan omista tiloista, jota myös muut suomalaiset yhdistykset voisivat tarpeen tullen käyttää. Sopiva tila löytyi Cumberlandstrasselta, saman talon kellarikerroksesta, jossa Lea Peikerin työsuhdeasunto oli. Sen vuokraan ja ennenkaikkea remontoimiseen tarvittiin kuitenkin iso taloudellinen satsaus, joka epäilytti, mutta Peiker kuitenkin solmi vuokrasopimuksen maaliskuussa 1990. Tilojen kunnostamiseen kerättiin paljon raha- ja tavaralahjoituksia, tehtiin talkootyötä, ja myös Suomen evankelisluterilaiselta kirkolta saatiin iso rahallinen avustus. ”Hyvän Tuulen Tuvan” avajaisia päästiin viettämään 8.11.1990.

1990-luvun alkupuolella alkoi seurakuntatoiminta ajautua vähitellen umpikujaan. Uusia vuosikokouksia ei enää kutsuttu koolle ja työn suunnittelu alkoi muotoutua täysin Lea Peikerin henkilökohtaiseksi aktiviteetiksi, kun neuvoa-antavaa kirkkoraatia ei enää oltu valittu, eikä selkeää ohjeistusta toimintavaltuuksien rajoista oltu ylemmältä taholta annettu. Kontrollin puuttuessa seurakunta ajautui myös taloudellisiin vaikeuksiin mm. tilojen remonttiin otetun velan ja velan korkojen takia. Lea, jonka oman pankkitilin ja valvonnan alla seurakunnan tili oli, vaati seurakuntaa ja Suomen kirkkoa ottamaan vastuun taloustilanteesta, mutta joutuikin itse vastuunkantajaksi. Seurakunnan taloudellista kaaosta selvitellessä paljastui myös seurakunnalle suunnattujen varojen väärinkäyttöä, mikä aiheutti tulehtuneet välit Lean ja monen seurakunta-aktiivin kesken. Peiker jatkoi suomalaisen seurakunnan asioiden hoitamista vielä vuoden 1994 loppuun, vaikka oli samana vuonna katkaissut myös yhteydet Suomen

kirkon ulkosuomalaistyöhön. Pappina suomalaisten keskuudessa hän toimi kuitenkin aina siihen asti, kun jäi vuonna 1997 eläkkeelle.

Vaikka suomalainen seurakuntatyö oli muutaman vuoden ajan lukkiutuneessa tilanteessa, oli sille edelleen tarvetta. Suomen kirkon puolelta mietittiin vuoden 1995 käydyn piispojen välisen kirjeenvaihdon perusteella myös sellaista ratkaisua, että yksi pappi toimisi sekä Sveitsin että Itävallan suomalaisten sielunhoitajana. Suomalaisen oopperalaulaja Silja Mellanen-Jeneweinin tarmokkuudella neuvottelut Suomen ja Itävallan luterilaisten kirkkojen kanssa saatiin uudelleen käyntiin. Piispa Paavo Kortekangas ja ulkosuomalaistyön sihteeri Olli-Pekka Lassila vierailivat Wienissä joulukuussa 1996 ja tapasivat Itävallan kirkon edustajia suurlähettiläs Eva-Christina Mäkeläisen residenssissä. Neuvottelun tarkoituksena oli keskustella suomalaistyön järjestelyistä ja työssä ilmenneistä ongelmista.

Vuonna 1997 Itävallan ja Suomen luterilaisen kirkon välisten neuvottelujen pohjalta päädyttiin perustamaan yksityisoikeudellinen yhdistys suomenkielistä kirkollista työtä edistämään. Se olisi osa Itävallan luterilaisen kirkon toimintaa, ja sen johtoelimenä toimisi maallikkojohtoinen kirkkoraati. Suomen kirkko lupautui tukemaan työtä edelleen taloudellisesti. Kokouksessa maaliskuussa 1997 tämän nyt yhdistysmuotoisen suomalaisen seurakunnan perustamiseksi valittiin kirkkoraati, jonka ensimmäiset jäsenet olivat Silja Mellanen-Jenewein (kuraattori), Maija Asunta-Johnston, Kaarina Czeike, Liisa Näränen, Mirjam Gadolla ja Tuula Titze. Tuulan tilalle asettui vielä saman vuoden aikana Else Ter Shiphorts. Toisessa kokouksessaan seurakunta sai nimekseen ”Wienin Suomalainen Seurakunta – Finnische Gemeinde A.B. in Wien”. Seurakunnan teologisen vastuunkantajan tehtävään kutsuttiin Itävallan luterilaisessa kirkossa työskentelevä suomalainen pappi ja psykoterapeutti Johanna Uljas-Lutz. Hänet asetettiin ja siunattiin seurakunnan vapaaehtoisen sielunhoitajan tehtävään toisena adventtisunnuntaina 1997 Dorotheegassen luterilaisessa kirkossa.

Suomenkielisen seurakuntatyön uudelleen aloitus alkoi kuitenkin haastavissa olosuhteissa: vanhojen asioiden ja loukkaantumisten käsittely vallitsi keskusteluja, ja jatkuva rahan kerääminen koettiin taakkana. Uutta alkua varjostivat myös Lea Peikerin yksittäisille seurakunnan vastuunkantajille lähettämät oikeushaasteet koskien sitä, kuka on vastuussa seurakunnalle kertyneistä veloista.

2000-luvulle tultaessa oli Itävallan evankelisten kirkkojen suhtautuminen vieraskieliseen seurakuntatyöhön muuttunut, ja niiden yhdeksi tavoitteeksi tuli perustaa omia ns. henkilöseurakuntia ei-saksaa-puhuville jäsenilleen. Myös suomalaiset kutsuttiin perustamaan omaa seurakuntaa Itävallan luterilaisen kirkon alaisuuteen.

Johanna Uljas-Lutz, joka tunsi itävallan luterilaisen kirkon hyvin, oli tärkeä asiaa eteenpäin vievä henkilö seurakunnan virallistamisprosessissa, jonka takana seisoi koko kirkkoraati. Neuvottelut molempien kirkkojen kesken alkoivat vuonna 2003 ja päätettiin vuonna 2005. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa, Jukka Paarma ja Itävallan luterilaisen kirkon piispa, Herwig Sturm, allekirjoittivat historiallisen seurakunnan perustamisasiakirjan lokakuun 21. päivä vuonna 2005. Samana viikonloppuna, 23.10., vietettiin seurakunnan perustamisen juhlajumalanpalvelusta Weinberg-kirkossa Döblingissä. Seurakunnan perustamisen yhteydessä luotiin myös papin neljännesvirka suomenkielistä työtä varten, jonka kustannuksista Itävallan luterilainen kirkko

Piispat Jukka Paarma ja Herwig Sturm allekirjoittavat seurakunnan perustamisasiakirjan.

otti vastuun. Johanna Uljas-Lutz, joka tähän mennessä oli palvellut suomalaista seurakuntaa vapaaehtoistyönään, siunattiin seurakunnan viranhaltijaksi juhlajumalanpalveluksen yhteydessä. Lokakuussa oltiin valittu myös uusi kirkkoraati puheenjohtajanaan Maija Asunta-Johnston.

Suomalaisen seurakunnan pitkäaikaisena toiveena oli ollut löytää vakituinen paikka jumalanpalveluksilleen, ja myös muulle toiminnalle, kun Cumberlandstrassen tilojen vuokrasopimus oli vuonna 1996 purettu. Seurakunnan perustamisen yhteydessä saatiin aikaan yhteistyösopimus Döblingin seurakunnan kanssa Weinberg-kirkon käytöstä. Kolmen vuoden ajan (2005-2008) Weinberg-kirkko toimi suomalaiselle seurakunnalle kotina, ei ainoastaan jumalanpalvelusten pitopaikkana, vaan myös seurakunnan virallisena osoitteena. Myös seurakunnan tavaroille löytyi oma kaappi ja nurkkaus kirkon tiloista.

Vaikka seurakunnan virallistaminen osaksi Itävallan luterilaista kirkkoa oli todella positiivinen ja kauan kaivattu saavutus, liittyi myös tähän siirtymään kitkaa – niin tapahtuu lähes aina, kun vaihdetaan ”perheyrityksestä” monimutkaisempaan systeemiin. Uusia haasteita olivat mm. jäsenyyskysymys (suomalaisen seurakunnan jäsenen oli oltava nyt virallisesti Itävallan luterilaisen kirkon jäsen ja maksaa kirkkomaksua) sekä papin ja kirkkoraadin vastuualueet. Kun seurakunta perustettiin, oli lopullinen seurakuntajärjestys vasta muotoutumassa – kaikki ei ollut heti valmista, mikä aiheutti myös epäselvyyksiä.

Vuoden 2007 syksyllä ruotsalaisen seurakunnan pastori otti yhteyttä Johannaan kertoen, että he joutuisivat luopumaan osasta Gentzgassen tiloista ja varovasti kysyen, olisiko suomalaisella seurakunnalla kiinnostusta vuokrata niitä. Kirkkoraati innostui tarjotusta mahdollisuudesta omiin tiloihin, koska sijainti oli hyvä, ja koska ruotsalainen seurakunta olisi luonteva naapuri. Tilat olivat myös jo monille tutut Ruotsalaisessa kirkossa pidettyjen jumalanpalvelusten ja muskarin takia. Rahoitus tilojen remonttiin ja vuokraan saatiin Suomen evankelis-luterilaiselta kirkolta, ja vapaaehtoisten apujoukkojen ansiosta tilat remontoitiin vuoden 2008 kesällä. 16.11.2008 vietettiin suomalaisen seurakunnan omien tilojen avajaisia. Myös kaikki jumalanpalvelukset siirtyivät Ruotsalaiseen kirkkoon, lukuunottamatta jouluaaton hartautta, jota oli vietetty St. Ruprecht-kirkossa joulukuusta 2006 lähtien. Tässä vaiheessa suomalaisen seurakunnan kirkonkirjat siirrettiin uuden sijantinsa vuoksi Währingin ja Hernalsin luterilaisen seurakunnan hoidettavaksi, ja sopimus Döblingin seurakunnan kanssa loppui.

Johanna Uljas-Lutz toimi suomalaisen seurakunnan pappina vuoden 2008 loppuun asti, sillä tarkoitus oli, että kolmevuotisen virkamääräyksen jälkeen seurakunta voisi itse valita seuraavan pastorinsa. Johannaa seurasi tehtävässä Riina Saastamoinen (1.1.2009 - 31.8.2010), joka haki avoimeksi tullutta virkaa Suomesta käsin. Riina teki ison työn luodessa seurakunnalle selkeän ohjekansion. Riinan jäädessä äitiyslomalle ja palatessa Suomeen hän järjesti sijaisekseen pastori Marianna Saartio-Itkosen (1.9.2010 - 31.8.2011), joka sillä hetkellä sattui asumaan miehensä kanssa Münchenissä. Vuoden verran Marianna kulki ahkerasti junalla Saksan ja Itävallan väliä.

Vuoden 2011 syyskuusta lähtien papin tehtävää hoitamaan valittiin Itävallassa asuva teologi ja entinen kirkkoraadin (2007-2008) jäsen, Ella-Maria Boba, joka parhaillaan suoritti Itävallan evankelisten kirkkojen pappiskoulutusta. Ella sai pappisvihkimyksen Suomesta lokakuussa 2011 ja vuonna 2012 hänet valittiin virkaan virallisesti neljän vuoden sopimuksella, jota on jatkettu nyt jo kolmannen kerran. Papin virka oli tässä vaiheessa saatu neuvoteltua puolikkaaksi viraksi Marianna Saartio-Itkosen ja suurlähettiläs Marjatta Rasin myötävaikutuksesta sekä Suomen kirkon lupaaman taloudellisen tuen ansiosta. Virkamääräyksen laajentaminen mahdollisti mm. kuukausittaisten jumalanpalvelusten tarjoamisen Wienissä aikaisemman kuuden kerran sijaan, säännöllisemmän viikottaisen toiminnan Gentzgassen tiloissa, sekä tiiviimmän yhteydenpidon maakuntien suomalaisyhteisöihin.

Myös pastorit Merja Olin, Anne Tikkanen-Lippl ja Sari Wagner ovat toimineet seurakunnassa: Merja 90-luvun loppupuolella kahden vuoden ajan va-

paaehtoisena pastorina, Anne Johannan virkavapaan aikana helmikuusta kesäkuuhun 2007 ja Sari Ellan äitiysloman aikana 1.8.2014-30.9.2015. Seurakunnan kuraattoreina ovat toimineet sen 20-vuotisen virallisen historian aikana: Maija Asunta-Johnston (10/2005-2009), Riitta af Ekenstam (2010-2013), Simon Konttas (2014-2019), Laura Homan (2020- 6/2023), sekä nykyinen Elise Sippola-Puster.

Ella-Maria Boba

Seurakuntamme historiasta löytyy paljon mielenkiintoisia yksityiskohtia, monien vapaaehtoisten panosta ja merkkipaaluja, jotka eivät tähän artikkeliin valitettavasti mahtuneet mukaan. Olen saanut tutustua menneisiin vuosiin vanhojen Sinitaivas-lehtien (ilmestynyt vuodesta 2003) ja pöytäkirjojen ynnä muun arkistomateriaalin kautta. Valokuvia ja kohokohtia tullaan esittelemään juhlajumalanpalveluksen jälkeisellä vastaanotolla sekä muisteluillassa tiistaina 14.10.

Myös henkilökohtaiset muistot ovat tärkeitä, ja pyytäisinkin kaikkia halukkaita jakamaan niitä juhlan kunniaksi. Kerro, missä seurakunnan toiminnassa olet ollut mukana, minä ajanjaksona, mitä hyvää seurakunta on tuonut elämääsi, minkälaista tukea/apua olet saanut, mikä tilanne/jumalanpalvelus/tapahtuma on jäänyt erityisesti mieleesi tai ollut merkityksellinen sinulle tai perheellesi. Nyt on mahdollisuus kiittää ja arvostaa! Jaa muistosi tekstin tai kuvien muodossa ja lähetä se osoitteeseen finn.gemeinde@evang.at 30.9. mennessä. Koostamme näistä muistoista lokakuun juhlaan esittelyn.

Kirjallisuuspiiriläisten lukusuosituksia

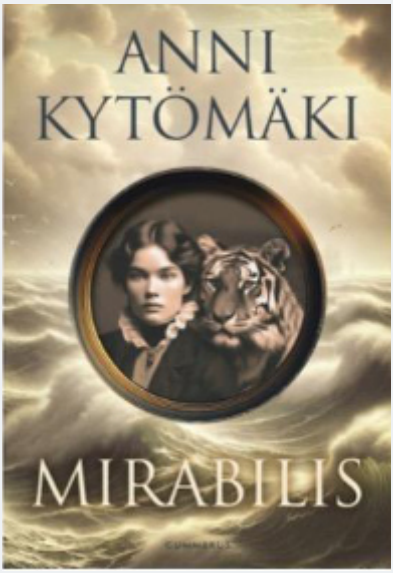
Mirabilis (2024)

Suomessa on viimeisten viiden vuoden aikana julkaistu ainakin kolme kirjaa sukupuuttoon kuolleesta merilehmästä: Aura Koiviston *Mies ja merilehmä*, Iida Turpeisen *Elolliset* sekä Anni Kytömäen *Mirabilis*.

Kytömäki kertoi lukeneensa Aura Koiviston kirjan ja siitä saanensa inspiraation kirjoittaa merilehmän kuolemasta fiktiota ja todellista historiaa yhdistäen. Hänen tarinassaan kuitenkin enemmän kuin merilehmän kohtaloa tutkitaan merimetson kuolemaa. Ja Stellerin sijasta tarinaa katsotaan Leonhard Stejnegerin silmin. Noin puolet kirjasta on Mirabilisin ihmeellisiä seikkailuja ja noin puolet käsittelee Stejnegerin biografiaa, joka on punottu tarinaan mukaan.

Anni Kytömäki on paitsi kirjailija, hän on myös luontokartoittaja ja luonnonsuojelija sekä huilisti, ja hän sisällyttää nämä kaikki elementit kirjoihinsa kertoen tarinoita, jotka saattoivat olla totta. Kytömäki sai Finlandia-palkinnon vuonna 2018 kirjallaan *Margarita*. Sattumalta luin hänen ensimmäisen kirjansa *Kultarinnan*, ja jotenkin täydellisesti lumouduin siitä. Se oli mielestäni kauneinta suomalaista tekstiä, mitä olin koskaan lukenut.

Joku sanoi, että *Mirabilis* on mystillistä realismia, mikä minusta on osuva ilmaisu. Kytömäki jatkaa ensimmäisen kirjansa *Kultarinnan* mystiikkaa ja kertoo siitä, miten ihminen on eläin ja eläin on ihminen, ja tämä metamorfoosi tapahtuu kirjoissa ihan konkreettisesti. Kytömäen lempilapseksi kutsutun salatun identiteetin paljastuminen tapahtui *Kultarinnassa* päähenkilön muuttuessa karhuksi, metsän kuningas otsoksi; *Mirabilissa* taas päähenkilö Iso-Riikan sielunkumppani on tiikeri ja Riikan tyttären Ellan hylje ja merimetso.

Tarinassa kulkee paljon henkilöitä läpi koko kirjan, mutta tärkeimmät päähenkilöt ovat Iso-Riikka ja hänen tyttärensä Ella Juurela, luonnonsuojelija ja taitovoimistelija, sekä Leonhard Stejneger, joka oli todellinen norjalainen tiedemies, syntyi Bergenissä ja työskenteli Washingtonissa ja teki luontokartoitusta kaukaisissa maailmankolkissa. Sukupuuttoon kuolleet merilehmä eli *rhytina stelleri* ja Pallaksen kormorantti eli merimetso ovat myös kirjan päähenkilöitä. Näiden katoamisesta kirjoittaminen on Kytömäelle erittäin tärkeä asia, jolla hän haluaa osoittaa ihmisten aiheuttamia tuhoja eläinkunnassa.

Kirja sijoittuu vuosisatojen 1800 ja 1900 vaihteeseen ja siinä on kaksi rinnakkaista tarinaa, jotka muodostavat vastakkainasettelun luonnontieteen tiedon ja mystillisten ihmeiden välillä. ”Maailma tarvitsee tiedon lisäksi myös ihmeitä”, kirjoittaa Kytömäki. Ihmettä edustaa kirjassa Ella eli Mirabilis ja tietoa edustaa tiedemies Leonhard. Kytömäki mahdollistaa myös tarinassaan Georg Stellerin ja Leonhard Stejnegerin välisen hypoteettisen keskustelun merilehmän kohtalon syistä ja seurauksista.

Kirjaa lukiessani ihmettelin, miten siinä kulki kuolema vahvasti mukana jollain tavoin koko ajan, kunnes luin, että Kytömäki oli jokin aikaa sitten joutunut vakavaan onnettomuuteen, jossa oli menettää henkensä. Hän tuli tietoiseksi siitä, miten hauras elämä voi olla, ja pelko siitä alkoi seurata häntä. Paitsi merilehmän ja merimetson sukupuuttoonkuoleminen, myös kirjan päähenkilö, Iso-Riikka, häviää ihmeellisesti tästä maailmasta. Tytär Ella sekä tiedemies Leonhard kummatkin tuntevat, että he kantavat kuolemaa sisällään: Ella haluaa kadota ja hävitä ja kaipaa yhteyttä johonkin ihmeellisen ikimaailman unohdukseen; Leonhard joutuu useasti kuolemanvaaraan kaukaisilla tutkimusmatkoillaan, ja on valmis vain toteamaan, että hän kuolee, niinkuin kaikki kasvitkin. Tästä nousee mieleen kysymys, onko Kytömäki kuolemassakin asettanut vastakkain ihmeen ja tiedon.

Kirjassa on vielä kaksi erikoisuutta: sen alussa ja lopussa on lyhyet luvut, jotka kuvaavat silmitöntä teurastusta, jossa veri roiskuu, kun eläimiä räiskitään kiviin. Kytömäki on ottanut vahvemmat työkalut esiin muistuttaakseen meitä, miten julmasti eläimiä tapettiin. Alussa ajattelin, etten halua lukea kirjaa ollenkaan, jos se jatkuu niin, mutta tarina lähtikin etenemään toiselta suunnalta.

Kun tarina jatkui vielä Iso-Riikan lapsen lapsiin, ja kun myös Leonhardin tarina alkoi tuntua toistolta, niin ajattelin, että vähempi olisi ollut parempi. Henkilökohtaisesti olisin todella nauttinut pelkästään Riikan ja Ellan hienoista seikkailuista ihmeellisissä kaukaisissa maailmoissa ja Kytömäen ihmeellisestä taidosta kirjoittaa luonnon kauneudesta, mutta Kytömäkihän on tietysti kirjoittanut koko kirjan tukeakseen Leonhardin ja Stellerin tarinoilla omaa vakaumustaan siitä, minkälaista tuhoa ihmiset aiheuttavat luontokunnassa. Ja hänen sanomansa tässä on vahva.

Hannele Leeb

Ajankohtaista seurakunnassa

Kirkkoraadin vaalit – vaaliaikataulu

Itävallan suomalaisen seurakunnan kirkkoraati kaksivuotiskaudelle 2026-2027 valitaan marraskuussa. Vaalit järjestetään 9.11.2025 klo 16-17 seurakunnan tiloissa Gentzgassella.

Äänioikeutettuja ovat kaikki 14-vuotta täyttäneet Itävallan suomalaisen seurakunnan jäsenet. Luettelo äänioikeutetuista henkilöistä on tiedusteltavissa pastorilta 28.9. alkaen. Korjauspyynnöt listaan (esim. uusi osoite) on mahdollista tehdä 12.10. mennessä. Äänioikeutetut seurakuntalaiset voivat myös tehdä ehdotuksia vaaliehdokkaiksi 12. lokakuuta asti.

Vaaliluettelossa olevat henkilöt saavat 31.10. mennessä postitse vaalikirjeen. Kirje sisältää kutsun vaaleihin sekä ehdokaslistan, joka toimii samalla äänestyslipukkeena. Vaalien yhteydessä sunnuntaina 9.11. pidetään vaalijumalanpalvelus kello 15 Ruotsalaisella kirkolla. Vaaleissa valituksi tulevat ne kuusi ehdokasta, jotka saavat eniten ääniä. Lopullinen vaalitulos julkistetaan kahden viikon sisällä vaalien jälkeen. Vaaleista vastaa kirkkoraadin valitsema vaalikomitea. Noudatamme vaaleissamme Itävallan luterilaisen kirkon asettamia vaalisäädöksiä.

Kirkkoraadin vaalit – ehdokkaiden etsintä

Kiinnostaako sinua suomalaisen seurakunnan toiminnan suunnittelu ja kehittäminen, kaipaatko olla osana iloista yhteisöä? Ilmoittaudu siinä tapauksessa ehdokkaaksi kirkkoraadin vaaleihin! Ehdokkaan tulee olla 18-vuotta täyttänyt, konfirmoitu seurakuntamme jäsen (jäseneksi ehtii vielä liittyä). Kokemuksesta järjestö- ja yhdistystoiminnasta on hyötyä, mutta se ei ole välttämättömyys. Raatilaisten vastuulle tulevat sisäisen valinnan perusteella joko puheenjohtajan, rahastonhoitajan, sihteerin tai näiden varahenkilöiden tehtävät. Ehdokkaita vaalissa saa olla korkeintaan 12 ja vähintään 6 (yleensä ehdokkaita on ollut sama määrä kuin valittavia). Naisvoittoiseen porukkaamme toivoisimme myös miehiä ehdokkaiksi. Kirjallinen suostumus ehdokkaaksi asettumisesta pitää täyttää 5.10. mennessä. Lisätietoja antaa mielellään pastori Ella Boba.

Varaa myyntipöytä kirpputorilta

Suomalainen ja ruotsalaisen seurakunta järjestävät yhteisvoimin kirpputorin sunnuntaina 19. lokakuuta klo 13-16 Gentzgassen sisäpihalla. Jos myyntipaikan saaminen kiinnostaa, ota yhteys pastoriin 5.10. mennessä.Pöytäpaikkoja on suomalaisille myyjille tarjolla yhteensä 6. Pöytämaksu on 10 €. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: finn.gemeinde@evang.at.

Kyydillä kirkkoon

Jos et pysty enää liikkumaan itsenäisesti julkisilla liikennevälineillä, mutta haluaisit osallistua seurakuntamme tapahtumiin, yritämme mielellämme järjestää autokyydin kirkolle ja takaisin kotiin. Olemme löytäneet muutaman henkilön, jotka voivat tarpeen tullen auttaa. Ota yhteys varakuraattoriimme Marja-Leenaan (0650-7240250) tai pastoriin.

Seurakunnassa ja Suomi-yhteisöissä tapahtuu

TULEVIA JUMALANPALVELUKSIA

Perhemessu ja koulutielle siunaaminen + kirkkokahvit
Sunnuntaina 7.9.2025 klo 15, paikka: Ruotsalainen kirkko, Gentzgasse 10, 1180 Wien

Seurakunnan 20-vuotis juhlajumalanpalvelus + juhlavastaanotto
Sunnuntaina 12.10.2025 klo 15, paikka: Ruotsalainen kirkko, Gentzgasse 10, 1180 Wien

Perhemessu ja vaalijumalanpalvelus (kirkkoraadin vaalit) + kirkkokahvit
Sunnuntaina 9.11.2025 klo 15, paikka: Ruotsalainen kirkko, Gentzgasse 10, 1180 Wien

SÄÄNNÖLLINEN TOIMINTA GENTZGASSELLA

Ovet ja seurakunnan kirjasto auki tiistaisin - huomaa vaihtelevat kellonajat!

9.9. Päiväkahvit klo 14-15.30
16.9. Yhteislauluilta klo 18-19
23.9. Raamattupiiri klo 10.30-12
30.9. Taizé-rukous klo 18-18.30
7.10. lta opiskelijoille ja nuorille aikuisille klo 19-21
14.10. Muisteluilta seurakunnan taipaleesta 80-luvulta tähän päivään klo 18.30-20
21.10. Raamattupiiri klo 10.30-12
4.11. Päiväkahvit klo 14-15.30
11.11. Yhteislaulu-ilta klo 18-19
18.11. Taizé-rukous klo 18-18.30
25.11. Raamattupiiri klo 10.30-12

Perhekerho
Avoin perhekerho kokoontuu torstaisin klo 9.30-11.30 Gentzgassella Ruotsalaisen seurakunnan yläkerran leikkihuoneessa. Ohjelmassa vapaata leikkiä, yhdessä ruokailua/kahvittelua ja laululeikkejä. Mukaan voi tulla pitkin vuotta ilman ilmoittautumista. Tulevat perhekerhokerrat ovat: **11.9., 18.9., 25.9., 2.10., 9.10., 16.10., 23.10., 6.11., 13.11., 20.11. ja 27.11.**

Yhteiskristillinen raamattupiiri
Raamattupiiri kokoontuu seurakunnan omissa tiloissa Gentzgassella kerran kuussa tiistaisin klo 10.30-12. Ryhmä on avoin kaikille kiinnostuneille, mukaan voi tulla koska vain, eikä aikaisempaa kokemusta raamattupiiritoiminnasta tarvita. Kokeilemme erilaisia tapoja lähestyä Raamatun tekstejä. Aloitamme kahvihetkellä ja lopussa rukoilemme pyydettyjen aiheiden puolesta. Syksyn kokoontumiset: **23.9., 21.10. ja 25.11.**

Muskari
Muskari tiistai-iltapäivisin klo 16.30-17.30 paikassa Gentzgasse 10, Ruotsalaisen seurakunnan yläkerran tilat (ovikoodi lukee ikkunassa). Kertamaksu 10€/perhe. Osallistuminen ei vaadi ennakkoilmoittautumista ja mukaan voi liittyä pitkin vuotta. Muskarin kohderyhmänä ovat alle kouluikäiset lapset. Toiminta käynnistyy taas syyskuun alussa.
Lisätietoja muskariopelta Pirreltä osoitteesta: pirrethepianist@protonmail.com

Hiljaisuuden jooga

Hiljaisuuden joogaa Ruotsalaisessa kirkossa kerran kuussa lauantaisin klo 10.15-11.45 seuraavina päivinä: **20.9., 18.10. ja 15.11.**

Tässä kristillisessä joogassa yhdistyvät lempeät kehoa hoitavat liikkeet, hiljentyminen ja rukous. Hiljaisuuden jooga sopii kaikille ikään, kokemukseen ja tunnustukseen katsomatta.

Perusharjoitukseen (n. 90 min) tarvitset joustavat vaatteet, kevyen viltin/peitteen sekä oman jumppamaton. Seurakunnalla on pari ylimääräistä joogamattoa ja vilttiä lainaksi. Harjoitusta ohjaa pastori Ella Boba, joka on suorittanut kyseisen joogalajin ohjaajakoulutuksen.

Harjoituksen osallistumismaksu on 10€/kerta, seurakunnan jäsenet, opiskelijat, eläkeläiset ja työttömät 5€/kerta. Tuotto menee seurakunnalle.

MUUTA

Skandinaavinen kirpputori ja kahvila

Sunnuntaina 19.10. klo 13-16 Gentzgassen sisäpihalla. Tule tutustumaan suomalaisten ja ruotsalaisten yksityisten myyjien pöytien tarjontaan. Myynnissä sekalaista tavaraa, mutta myös paljon pohjoismaisia tuotteita ja lastenvaatteita. (Huom! säävaraus)

Leivontatalkoot joulumyyjäisiin

Leivontatalkoot tiistaina 25.11. Gentzgassella yläkerran tiloissa klo 12.30-16! Tavoitteena leipoa 200 korvapuustia seurakunnan kahvilaan suomalaisiin joulumyyjäisiin.

Etsimme muutenkin vapaaehtoisia leipomaan makeaa tarjoilupöytäämme, esim. pullia, joulutorttuja, kuivakakku tai pellillinen piirakkaa etc. Myös vegaaneille ja gluteenittomille tuotteille on kysyntää. Leipomukset voi tuoda sunnuntaina suoraan kahvilaan klo 10.30 alkaen tai edellisellä viikolla seurakunnalle pakkaseen. Laita sähköpostia tai tekstiviesti, jossa kerrot mitä tuot mukanasi. Auttamalla saat hyvän mielen ja samalla tuet suomenkielistä seurakuntatyötä Itävallassa.

MUIDEN SUOMIYHTEISÖJEN TAPAHTUMIA

Wienin Itävalta-Suomi-yhdistys ÖFG tiedottaa:

La 27.09.2025 Puolen päivän retki Mayerlingiin
Pe 17.10. 2025 ÖFG:n kantapöytä, Café Rathaus
Ke 12.11.2025 Hanhi-illallinen, Feuer-Wehr-Wagner, 1190 Wien
Ke 26.11.2025 Pohjoismainen joulujuhla, 19. kaupunginosan maistraatin juhlasalissa.

Wienin suomalaisen kouluyhdistyksen joulumyyjäiset

Aika: Sunnuntai 30.11. klo 12-18
Paikka: Babenbergerhalle, Rathausplatz 25, 3400 Klosterneuburg

Perinteisiä suomalaisia ruokia ja herkkuja, suomalaista designia ja käsitöitä sekä ohjelmaa lapsille joulupukin vierailua unohtamatta.

Suomalainen kirjallisuuspiiri

Kirjallisuuspiiri kokoontuu kerran kuussa torstaisin seurakunnan tiloissa keskustelemaan kotimaisesta kirjallisuudesta. Halukkaat voivat esitellä lukemiaan kirjoja – esittelykerta sovitaan etukäteen. Syksyn ensimmäinen tapaaminen to 18.9. klo 18.30. Lisätietoja ja ilmoittautuminen uudelle vetäjälle Laura Homanille: laurahoman69@gmail.com

Nikean uskontunnustus 1700 vuotta

Nikean tunnustus on yksi vanhan kirkon kolmesta yleisestä uskontunnustuksesta. Suomen ja Itävallan luterilaisen kirkon jumalanpalveluksissa Nikean uskontunnustusta voidaan käyttää apostolisen tunnustuksen vaihtoehtona. Siitä huolimatta sitä käytetään harvoin ja siksi Nikean tunnustus on jäänyt monille meistä vieraaksi. Juhlavuoden yhtenä tavoitteena onkin ottaa tämä uskontunnustuksen muoto useammin käyttöön ja tehdä sen merkitystä tutummaksi tavallisille kristityille.

Nikean uskontunnustus on toisella vuosisadalla syntyneen apostolisen uskontunnustuksen laajennus. Se on muotoiltu Nikean ekumeenisessa kirkolliskokouksessa vuonna 325 ja täydennetty vuonna 381 Konstantinopolin kirkolliskokouksessa – siksi siitä käytetään myös nimeä nikealais-konstantinopolilainen uskontunnustus.

Nikean uskontunnustus syntyi ratkaisevana aikana kristillisen kirkon historiassa. 300-luvun alussa kristinusko oli nousemassa valtakunnanlaajuiseksi uskonnoksi Rooman valtakunnassa, kun keisari Konstantinus Suuri oli ottanut sen suojelukseensa. Saaman aikaan se kohtasi myös vakavia opillisia sisäisiä kiistoja, erityisesti niin sanotun areiolaisuuden muodossa. Areiolaiset väittivät, että Kristus oli luotu olento, eikä hän ollut samaa olemusta kuin Jumala.

Keisari Konstantinus Suuri kutsui Nikean kirkolliskokouksen koolle, sillä hän halusi pyrkiä ratkaisemaan näitä opillisia kiistoja ja vahvistamaan kirkon yhtenäisyyttä. Kokoukseen kutsuttiin eri puolilta maailmaa kirkon johtajia. Se oli ensimmäinen keisarin koollekutsuma ”koko asuttua maailmaa” koskeva eli ekumeeninen kirkolliskokous.

Nikean kirkolliskokouksen suurin anti oli se, että siellä muotoiltiin ajatus kolmiyhteisestä Jumalasta, jolla on yksi olemus, mutta kolme persoonaa: Isä, Poika ja Pyhä Henki. Nikean kokous päätti myös areiolaisen kiistan vahvistamalla uskon Kristuksen täyteen jumaluuteen. Opillinen lauseke Jeesuksesta ja siitä, että hän on syntynyt, ei luotu, ja on yhtä olemusta Isän kanssa, tuli tunnetuksi Nikean uskontunnustuksessa.

Nykyisen Turkin alueella sijaitsevaan Nikeaan toukokuussa 325 kokoontuneet piispat ja heidän avustajansa eivät laatineet uskontunnustusta kuitenkaan tyhjästä, vaan heillä oli käytössään Vanhan ja Uuden Testamentin kirjoitukset, varhaisempia kastetunnustuksia ja uskon sääntöjä, apostolinen uskontunnustus sekä jo paljon teologista ja liturgista materiaalia. Uskontunnustuksista voidaankin yleisesti sanoa, että niissä on kyse sekä Jumalan tekojen ylistämisestä että sisällöllisestä keskittymisestä Raamatun ydinsisältöön.

Nikean uskontunnustus on kristillisen uskon peruspilari, joka määrittää sen keskeiset opilliset periaatteet ja ilmaisee kristillistä uskoa Pyhään Kolminaisuuteen ja Kristuksen jumaluuteen. Uskontunnustuksen tehtävänä on ikään kuin piirtää pelikentän reunat. Brittiläinen teologi John Behr on kiteyttänyt uskontunnustusten tarkoituksen niin, että ne ovat vastaus Jeesuksen kysymykseen: ”Kenen te sanotte minun olevan?” Kristityille ei voi olla uskossaan sen keskeisempää teemaa kuin kysymys siitä, kuka Jeesus Kristus on. Kaikki muu hyvä ja hieno kristinuskossa lähtee tästä.

Nikean tunnustus on laajimmin (vaikka ei ehkä useimmin) käytössä oleva uskontunnustus, sillä se yhdistää idän ja lännen kirkkoja. Raamatun lisäksi on hyvin harvoja tekstejä, jotka ovat olleet katkeamattomasti käytössä yhtä pitkään ja laajasti kuin Nikean uskontunnustus. Nikean uskontunnustusta luetaan ja lauletaan edelleen kaikissa suurissa kirkkokunnissa.

Nikean tunnustus yhdistää myös sanavalintojensa kautta. Se alkaa sanoilla: ”Me uskomme yhteen Jumalaan” – toisin kuin apostolinen uskontunnustus, joka on kirjoitettu yksikön ensimmäiseen persoonaan. Uskontunnustuksen opin perustalle rakennettu elämä kannustaakin yksilöitä suuntautumaan kohti yhteistä hyvää, empatian harjoittamiseen sekä oikeudenmukaisuuden

Kreikkalainen ikoni, jossa Konstantinus Suuri ja kirkkoisät ovat pitelemässä käärö, jossa lukee osa Nikean uskontunnustuksesta.

tavoitteluun. Nämä päämäärät ylittävät henkilökohtaiset intressit ja keskittyvät yhteisön ja maailman hyvinvointiin. Usko yhteen Jumalaan, jolla on kolme itsenäistä persoonaa, ja jotka ovat rakkauden sitomia toisiinsa, on perusta myös käsitykselle ihmisen luomisesta Jumalan kuvaksi. Siihen perustuu taas käsitys jokaisen ihmisen ainutkertaisesta arvosta ja kirkkojen toiminta ihmisoikeuksien puolesta. Uskon lahja ja Kristuksen seuraaminen arjessa kuuluvat yhteen.

Nikean uskontunnustuksen tuoma selkeys ja jatkuvuus ovat erityisen tärkeitä aikana, jolloin monet perinteiset uskonkäsitykset ja arvot kyseenalaistetaan. Uskontunnustus voi tarjota eettisen kompassin, joka ohjaa päätöksenteossa ja elämänvalinnoissa. Ja kun voimme luottaa siihen, että uskomme pohjautuu vankkaan ja koeteltuun perinteeseen, tuo se myös turvallisuutta ja vakautta elämäämme.

Uskontunnustuksen lausuminen ei siis ole vain rituaali osana jumalanpalvelusta tai konfirmaatiota; se on myös identiteetin ilmaus, jossa yksilö julkisesti tunnustaa uskonsa keskeiset periaatteet ja liittyy osaksi laajempaa kristillistä yhteisöä. Tämä identiteetin muodostus on jatkuva prosessi, joka auttaa meitä ymmärtämään ja vahvistamaan omaa asemaamme osana seurakuntaa ja kristillistä traditiota sekä kasvamaan hengellisesti. Yhteen ääneen samoin sanoin, mutta eri kielillä lausuttu uskontunnustus yhdistää meidät uskovat yli kulttuuristen ja maantieteellisten rajojen osana maailmanlaajuista kirkkoa. Kuinka hieno juttu tällainen yhteenkuuluvuuden kokemus onkaan!

Kirjoittaja: Ella-Maria Boba

Nikean uskontunnustus

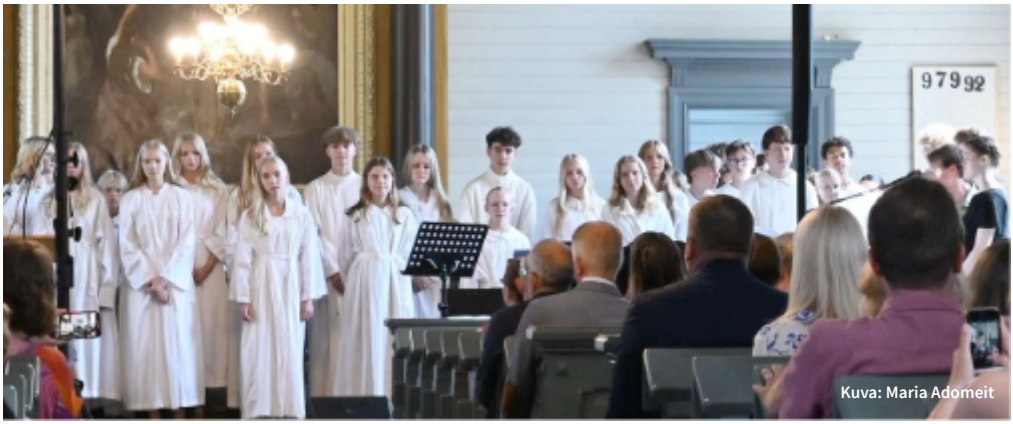
Me uskomme yhteen Jumalaan,
Kaikkivaltiaaseen Isään,
taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja
näkymättömän Luojaan.

Me uskomme yhteen Herraan,
Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,
Jumala Jumalasta,
valo valosta,
tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt, ei luotu,
joka on samaa olemusta kuin Isä
ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä,
joka meidän ihmisten
ja meidän pelastuksemme tähden astui alas
taivaista,
tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta
ja syntyi ihmiseksi,
ristiinnaulittiin meidän puolestamme Pontius
Pilatuksen aikana,
kärsi kuoleman ja haudattiin,
nousi kuolleista kolmantena päivänä,
niin kuin oli kirjoitettu,
astui ylös taivaisiin,
istuu Isän oikealla puolella
ja on kirkkaudessa tuleva takaisin
tuomitsemaan eläviä ja kuolleita
ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Me uskomme Pyhään Henkeen,
Herraan ja eläväksi tekijään,
joka lähtee Isästä ja Pojasta,
jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa
kumarretaan ja kunnioitetaan
ja joka on puhunut profeettojen kautta.
Uskomme yhden, pyhän, yhteisen ja
apostolisen kirkon.
Tunnustamme yhden kasteen syntien
anteeksiantamiseksi,
odotamme kuolleiden ylösnousemusta
ja tulevan maailman elämää.

Kesän rippikoululaisten kokemuksia ja ajatuksia leiristä

Kuusi nuorta keräsi rippikoulupasseihinsa merkintöjä syksyllä 2024 ja keväällä 2025 osallistumalla Itävallan suomalaisen seurakunnan toimintaan. Pyysin heitä kirjoittamaan lehteemme kokemuksiaan menneen kesän rippileiristä.

Kuva: Maria Adomeit

Tunsitko entuudestaan muita leiriläisiä?

Liina: Kyllä, tunsin Emman ja Sofian Wienistä. Olimme tavanneet jo rippikouluun valmistautumisen yhteydessä ja Emman ja minun perheeni ovat ystäviä. Myös pikkuserkkuni Lukas, joka asuu Australiassa, oli samalla leirillä.
Emma: Sofian ja Liinan.
Sofia: Mukana leirillä oli lapsuudenystäväni Wienistä.

Saitko uusia ystäviä, ja mistä päin maailmaa?

Liina: Sain paljon uusia ystäviä! Läheisimmät heistä olivat kotoisin Brasiliasta, Sveitsistä, Amerikasta ja Singaporesta.
Emma: Joo. Espanjasta, Puolasta, Englannista, Brasiliasta ja Ranskasta.
Sofia: Sain leirillä uuden kaverin Yhdysvalloista.

Mistä tykkäsit leirillä eniten?

Liina: Pidin eniten iltaohjelmista – ne olivat niin hauskoja. Isoset ohjasivat niissä meille monia kivoja leikkejä. Ja oli myös ihana tavata uusia ihmisiä eri puolilta maailmaa. Koska meillä kaikilla oli ulkosuomalaistausta, synnytti se yhteenkuuluvuudentunteen.
Emma: Iltamessuista riihikirkossa.
Sofia: Tykkäsin eniten raamistunneista, koska isoset opastivat kiltisti meitä

Lempiruokasi leirillä?

Liina: The chicken-less chicken nuggets.
Emma: Lihapullat.
Sofia: Omenat.

Suosikkilaulusi leirillä?

Liina: Konfirmaatiolaulumme ”Rakastettu”, ”If I Flee on Morning Wings” ja ”Awesome God”
Emma ja Sofia: ”Pyhän kosketus”

Paras leikki?

Liina: Kaikki iltaohjelmien leikit, ja myös rantalentopallo, jota pelasimme aina vapaa-ajalla.
Emma: KPS (kivi, paperi, sakset – fanitushippa)
Sofia: Ämpäri-leikki, jossa haettiin ämpäreillä vettä järvestä ja saatiin sen jälkeen tehtävä.

Ikimuistoisin sattumus?

Liina: Yhden kerran kaikki leiriläiset ja isoset pelasivat lentopalloa yhdessä – se oli tosi hauskaa!
Emma: Se, että minun ryhmä voitti olympialaiset.
Sofia: Kun isonen rukoili puolestani illalla Riihikirkossa.

Mikä oppitunti oli mielenkiintoisin? Mikä ajatus jäi siitä mieleen?

Liina: Esimerkiksi oppitunti siitä, että ei tule tuomita toisia ihmisiä, koska me kaikki olemme tehneet syntiä. Ja se, että Jumala on ystävämme, joka antaa anteeksi syntimme, kun rukoilemme ja pyydämme anteeksiantoa.
Emma: Yksi opettaja kertoi sen työstä Afrikassa. Afrikka vaikutti erilaiselta ja mielenkiintoiselta.
Sofia: Mielenkiintoisin asia oli Pyhän Kolminaisuuden käsite.

Mitä teit/teitte vapaa-ajalla?

Liina: Pelasimme lentopalloa, uimme ja saunoimme, juttelimme ja jaoimme eväitämme oleskelutiloissa, keksimme omia kättelytapoja (secret handshakes) jne.
Emma: Kävelin leirin alueella ja puhuin kavereiden kanssa.
Sofia: Piirsin tai soitin perheelle ja kavereille.

Mitä uutta opit suomalaisesta kulttuurista? Minkä uuden suomalaisen sanan opit?

Liina: Ajattelin aina, että uskonto on jotain vähän tylsää, vaikea ymmärtää ja jopa pelottavaa. Nyt opin, että se tuo iloa, mielenrauhaa, ja että Jumala on ystävämme. Suomalaisten tapa uskoa on positiivisella tavalla keveä.
Emma: Että ”emt” tarkoittaa ”en mä tiedä”.
Sofia: Tutustuin moniin uusiin suomalaisiin sanoihin Raamatussa.

Miten juhlistit konfirmaatiota?

Liina: Meillä oli juhlat sukulaisten kesken. Isäni piti puheen ja äitini, tätini ja enoni lauloivat. Menimme myös lounaalle kummivanhempieni kanssa.

Kuva: Maria Adomeit

Emma: Meillä oli konfirmaation jälkeen pienet juhlat kavereiden kanssa, ja Oulussa sukulaisten ja kummien kanssa.
Sofia: Juhlimme ensin ydinperheen kanssa kirkossa konfirmaatiota viettäen ja muutama päivä sen jälkeen isovanhempien luona, jonne tuli paljon sukulaisia. Sain kauniita risti-koruja, kuten esimerkiksi Kalevalan keskiaikaisen ristimotiivin.

Miksi rippikouluun kannattaa osallistua? Kenelle suosittelisit leiriä?

Liina: Siitä on kyllä apua ja hyötyä, koska rippikoulussa oppii paljon kristinuskosta mukavalla tavalla. Suosittelen sitä kaikille, jotka haluavat oppia lisää, ja myös niille, jotka ovat tähän asti kokeneet Jumalan vähän pelottavana ja kirkon tylsänä paikkana. Itse käyn Wienissä kansainvälistä koulua ja siellä ei opeteta mitään uskonnoista tai kristinuskosta. Kotonakaan näistä asioista ei olla paljon opetettu tai puhuttu – joten leiri oli minulle silmiä avaava kokemus, joka muutti koko katsontakantani.
Emma: Koska siellä oppii paljon uutta kristillisestä uskosta ja löytää uusia kavereita. Suosittelen kansainvälistä rippikoulua kaikille, jotka haluavat löytää kavereita ympäri maailmaa.
Sofia: Suosittelen leiriä kaikille, koska siellä voi kokea läheltä, mitä usko/uskonto on, ja se on kaunis kokemus.

Ella Boban haastattelukysymyksiin vastasivat Liina Adomeit, Emma Wohlfahrtstätter ja Sofia Szoldatics, jotka kävivät Lasten ja nuorten keskuksen ja Suomen Lähetysseuran järjestämän kansainvälisen rippileirin Päiväkummussa, Orivedellä 15.-25.7.2025.

Ilmoittautuminen rippikouluun 2026

Onko rippikoulun suorittaminen perheesi nuoren kohdalla ajankohtaista? Vuonna 2011 syntyneet nuoret osallistuvat Suomessa rippileireille vuoden 2026 kesänä eli sinä vuonna, kun täyttävät 15-vuotta. Ilmoittautuminen on jo monen järjestön ja seurakunnan kohdalla alkanut. Kannattaa siis pitää kiirettä, että saa paikan haluamalleen riparille.

Rippikoulun voi suorittaa myös omassa paikallisseurakunnassa Itävallassa sinä kouluvuonna, jona nuori täyttää 14-vuotta. Jos lapsesi ei ole paikallisseurakunnan jäsen, niin ole itse yhteydessä alueesi seurakuntaan heti syksyn alussa. Rippikoulua käydään Itävallassa koko kouluvuoden 2025/26 ajan.

Lisätietoja rippikouluun ja siihen liittyvien etukäteistehtävien suorittamiseen liittyen voi kysyä pastorilta. Myös yksityisrippikoulun järjestäminen on mahdollista Wienin suomalaisen seurakunnan toimesta vuonna 2011 syntyneille tai sitä vanhemmille nuorille.

Mainos: Sveitsin suomalainen rippikoulu 2026

SKS:n seuraava Sveitsin suomalaisen rippikoulun leirijakso pidetään pääsiäislomaviikolla 5.-12.4.2026 CVJM Haslibergissä, Sveitsissä.

Riparille voivat osallistua riparivuonna vähintään 15 vuotta täyttävät sveitsin-suomalaiset sekä muiden saksankielisten alueiden suomalaistaustaiset nuoret. Ohjaajina toimivat Sveitsin ulkosuomalaispappi Pia Repo-Leine, nuorisotyönohjaajat Sanni ja Petrus Sipilä sekä SKS:n isosia. Rippikoulun hinta on noin 790€. Pääopetuskielenä on suomi, mutta nuori pärjää myös, jos ei sitä kauhean hyvin osaa puhua, sillä puhumme myös sujuvasti saksaa, ruotsia ja englantia (leirille osallistuu myöskin ranskan kieltä puhuva isonen).

Rippikoulu kestää Suomen ev.lut.kirkon suositusten mukaan puoli vuotta. Se alkaa virallisesti 1. marraskuuta ns. seurakuntayhteysjaksolla, jolloin nuoret suorittavat muutaman kirjallisen ennakkotehtävän, tutustuvat toisiinsa somen kautta ja käyvät oman paikallisseurakuntansa eri tilaisuuksissa keräämässä merkintöjä. Rippikoulu päättyy konfirmaatioon kesäkuussa 2026.

Rippikoulu toteutuu, mikäli ainakin kuusi nuorta ilmoittautuu sitovasti. Ilmoittautumiset syyskuun 2025 loppuun mennessä Pia-papille (ext-pia.repo-leine@evl.fi).

Mainos: Sasu-rippikoulu 2026

Suomalainen kirkollinen työ Saksassa on järjestänyt suomalais-saksalaisia rippikouluja jo yli 40 vuoden ajan. Sasu-leireillä saksankielisissä maissa asuvat suomalaistaustaiset nuoret pääsevät kokemaan unohtumattoman rippikouluelämyksen kesäisessä Suomessa. Vuoden 2026 Sasu-rippikouluun voivat osallistua vuonna 2011 tai sitä ennen syntyneet nuoret. Rippikoulu järjestetään yhteistyössä Espoon Olarin seurakunnan kanssa 27.7.–2.8.2026.

Lisätietoja hinnoista ja ilmoittautumisesta löytyy osoitteesta: www.rengas.de tai sähköpostitse anne.koskimaa@ekd.de

Terveisiä Suomi-koululta

Suomi-koulumme kevätlukukausi 2025 oli erittäin tapahtumarikas. Aloitimme kevätlukukauden perinteisen luistelun merkeissä Wiener Eislaufvereinilla, minkä jälkeen vietimme pääsiäistä pääsiäispajoilla, joissa saimme istuttaa rairuohoa, koristella virpomisoksia sekä kuulla noitaaiheisia lauluja ja satuja. Kevään saapuessa pidimme koulukertoja puistossa (kuten perinteisen Wappuriehan munkkien ja siman kera) ja kävimme myös Huhtihulinoilla maistamassa mämmiä, herkullisia voileipiä sekä nuorisoryhmän kokkaamaa lohikeittoa. Tutusuimme Wien Museumiin suomalaisen Villen Poutun meitä opastaessa, pidimme kisakatsomoa Suomi-koululla, kun Suomi pelasi Itävaltaa vastaan jääkiekon mm-kisoissa, sekä osallistuimme Milka Pajukallion pitämään iki-ihanaan lasten konserttiin. Yksi kevään kohokohdista oli myös Wienin Suomen Suurlähetystön järjestämä Muumi-päivä, jolloin saimme mm. herkutella Muumimamman pannukakulla mansikkahillon kera. Ennen lukuvuoden päättävää kevätjuhlaa kävimme vielä koko Suomi-koulun yhteisellä kevätretkellä Lainzer Tiergartenin puistoalueella.

Lukuvuoteen mahtui todella paljon erilaisia tapahtumia, mutta myös sitä aivan tavallista kouluarkea, jota pidettiin neljän koululaisryhmän ja nuorisoryhmän kesken. Opimme paljon suomalaisista perinteistä ja tavoista, tutustuimme Suomen karttaan, luimme paljon suomalaisia satuja ja kuulimme monenlaisia suomalaisia sanontoja. Myös teema luonto ja puut tulivat tutuiksi, olihan meidän ryhmät nimetty tänä lukuvuonna eri puiden mukaan: Pihlajat, Koivut, Männyt, Kuuset, ja Katajat (nuoriso).

Tuleva lukuvuosi tulee olemaan Muumien 80 -juhlavuoden innostamana Muumi-teemainen. Aloitamme johtokunnan kanssa tulevan lukuvuoden suunnittelun elo-syyskuun vaihteessa, ja ilmoitamme niin kotisivuillamme kuin facebook-sivuillammekin Suomi-koulun tulevasta lukuvuodesta. Myös perinteisen joulubasaarin valmistelu on alkanut; ensimmäiset Muumi-tuotteet on jo tilattu, kuivatut herneet hernekeittoa varten hankittu ja arpajaispalkintojen etsiminen on aloitettu.

Joulumarkkinat pidetään tänä vuonna sunnuntaina, 30.11.2025 tuttuun tapaan Babenbergerhallella Klosterneuburgissa kello 12-18.

Meri Hakaoja

Tervetuloa

ITÄVALLAN SUOMALAISEN SEURAKUNNAN
20-VUOTIS JUHLAJUMALANPALVELUKSEEN

sunnuntaina
12. lokakuuta 2025, klo 15

PAIKKA: RUOTSALAINEN KIRKKO
GENTZGASSE 10, 1180 WIEN

Saamme jumalanpalvelukseen saarnavieraaksi
Oulun piispa Jukka Keskitalon.
Musiikkivieraana sopraano Emmi Kauppinen.
Tilaisuuden jälkeen juhlavastaanotto yläkerran tiloissa.

ITÄVALLAN SUOMALAINEN EVANKELIS-LUTERILAINEN SEURAKUNTA
FINNISCHE EVANGELISCHE GEMEINDE A.B. IN ÖSTERREICH

Gentzgasse 10/Altes Haus • 1180 Wien • E-Mail: finn.gemeinde@evang.at • www.finngemeinde.at